

«Професійна етика – це етика відповідальності»

(П. Друкер)

ЕТИКА ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЯК РІЗНОВИД КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ

1

- Поняття корпоративної (професійної) етики

2

- Проблема зловживання владою

3

- Етика державних службовців

4

- Досвід адміністративної етики в країнах світу

5

- Розвиток етики державних службовців в Україні

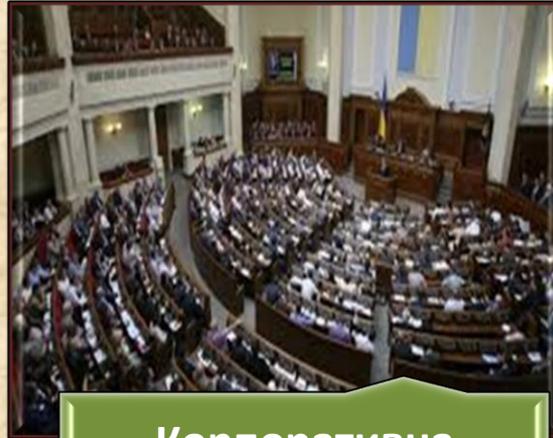
1

Поняття корпоративної (професійної) етики

РІВНІ ПОЛІТИЧНОЇ ЕТИКИ

Індивідуальна етика
чеснот

Корпоративна
політична етика

Загальнонаціональна
політична етика

держслужбовців

політиків

політтехнологів

однопартійців

журналістів

Професійна етика - сукупність моральних норм, що визначають відношення людини до своїх професійних обов'язків

Клятва
Гіппократа

Середньовічні
цехи

Кодекс фахової
етики. Англія, 1794 р.

Професійна етика

моральні якості особистості фахівця

взаємини всередині професійних колективів

специфічні моральні норми, властиві для даної професії

особливості професійного виховання

Види професійної етики

політична
етика

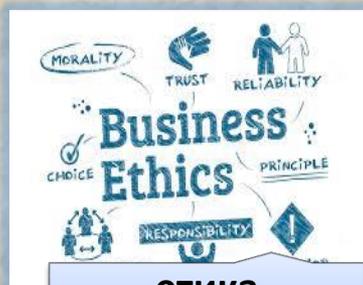
педагогічна
етика

етика вченого

лікарська
етика

етика
підприємця

етика юриста

журналістська
етика

академічна
етика

специфічні моральні вимоги

Професійно-етичні норми політики (демократичного суспільства)

життя не за рахунок політики, а для політики

визнання вищого пріоритету права в політиці

визнання святості приватного інтересу і громадянського суспільства

чесність у політичній конкуренції

самообмеження власної влади в інтересах суспільної злагоди

здатність зберігати певну незалежність політики від суспільної думки

повага прав політичної меншості...

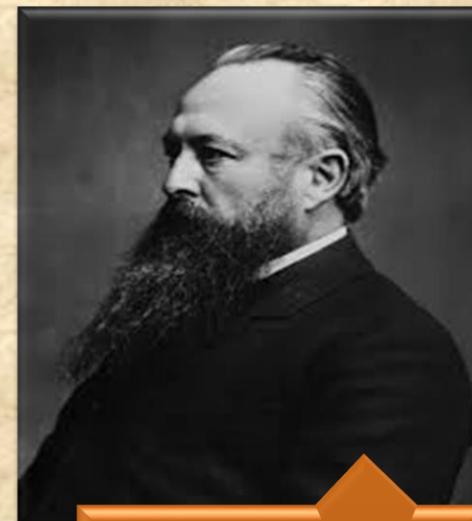
2

Проблема зловживання владою

*Н.Макиавеллі:
«Влада
розбещує
людину»*

**Ідеальних
людей
не існує!**

*Дж.Актон:
«Влада
розбещує,
абсолютна
влада
розбещує
абсолютно»*

Позитивні
риси

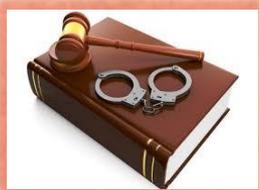
Негативні
риси

ВЛАДА

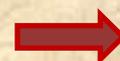

ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ – умисне використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для себе чи іншої фізичної або юридичної особи

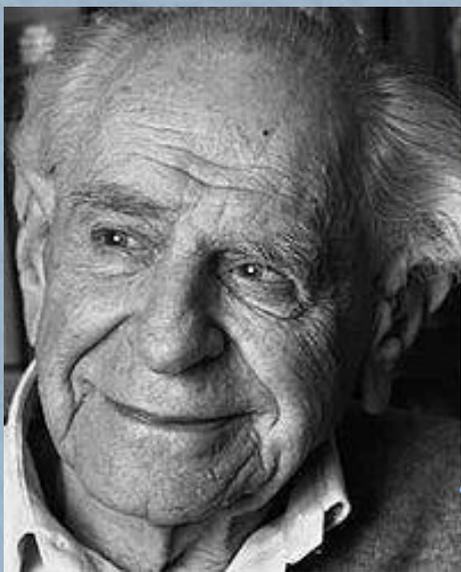

!!! ЗАРПЛАТИ, ЯКА Б ЦІЛКОМ ЗАДОВОЛЬНЯЛА ПОТРЕБИ ЛЮДИНИ, НЕМАЄ І В ПРИНЦИПІ БУТИ НЕ МОЖЕ

!!! КОЖНА ЗАДОВОЛЕНА ПОТРЕБА ПОРОДЖУЄ ІНШУ, ЗНАЧНО ВИЩУ

Загальносоціологічний закон зростання потреб

Карл Раймунд Поппер
(1902 - 1994)

Центральне питання політики: не те, хто має правити, а те, в яких умовах це робитиметься. Головним є питання про те, як звести до мінімуму шкоду, якої можуть завдати негідні правителі, які інститути та механізми потрібно створювати, щоб запобігти можливим втратам

Механізми та інститути усунення причин зловживання владою:

поділ державної влади на законодавчу, виконавчу й судову гілки

система стримувань і противаг різних гілок влади

вибори

опитування та обнародування громадської думки

інститути громадянського суспільства

незалежні від держави ЗМІ

Поняття етики державних службовців

М. Вебер
(1864-1920)

«Справжньою професією дійсного чиновника... не повинна бути політика. Він повинен «управляти» насамперед **неупереджено**... щонайменше офіційно, якщо під питання не поставлені «державні інтереси», тобто життєві інтереси пануючого порядку... – **без гніву і пристрасті** повинен він вершити справи. Отже, політичний **чиновник не повинен** робити саме того, що завжди і необхідним чином повинен робити політик – як вождь, так і його світа, – **боротися**. Бо прийняття якої-небудь сторони, **боротьба, пристрасть** – **суть стихія політика**, і насамперед політичного вождя»

Етика державного чиновника	Етика політичного керівника
<ul style="list-style-type: none"> ✓ точно й сумлінне виконання наказів керівника ✓ професіоналізм і ефективність 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ особиста відповідальність за власні дії ✓ наявність власних морально-етичних позицій і переконань

Якості й цінності сучасного управлінця

Думка американців

1. Розвиненість розуму.
2. **Чесність.**
3. Логічність.
4. **Технікоозброєність.**
5. Широта кругозору.
6. Перспективність.
7. **Комунікабельність.**
8. Цілісність характеру.
9. Лідерство.
10. **Здатність делегувати владу.**
11. Організаторські здібності.
12. Уміння приймати рішення.
13. **Твердість.**
14. Уміння зосереджувати на справі інших.
15. Уміння виховувати.
16. **Почуття гумору.**
17. **Уміння слухати інших.**
18. Бажання слухати.
19. Об'єктивність.

Думка англійців

1. **Здатність делегувати владу.**
2. **Комунікабельність.**
3. Доступність.
4. **Уміння слухати інших.**
5. Авторитетність.
6. Компетентність.
7. **Технікоозброєність.**
8. **Чесність.**
9. **Твердість.**
10. Зацікавленість у кожній людині
11. Позитивність.
12. Рішучість.
13. **Почуття гумору.**
14. Широта здібностей.
15. Продуктивність.
16. Дружелюбність.
17. Старанність.
18. Відсутність базікання.
19. Знання спеціальності.

Державний службовець зобов'язаний:

Ст. 8

дотримуватися принципів державної служби та правил етичної поведінки

поважати гідність людини, не допускати порушення прав і свобод людини та громадянина

з повагою ставитися до державних символів України

забезпечувати в межах наданих повноважень ефективне виконання завдань і функцій державних органів

сумлінно і професійно виконувати свої посадові обов'язки

виконувати рішення державних органів, накази (розпорядження), доручення керівників

додержуватися вимог законодавства у сфері запобігання і протидії корупції

Безкорисливість

Непідкупність

Відповідальність

Адміністративна етика — розділ етики, що вивчає моральні аспекти діяльності державних службовців і керівників

Етика державного службовця - це безперервний процес етичного самовдосконалення

Етика - не набір рецептів, а допоміжний засіб у визначенні цілей державного управління і способів їх досягнення

Етика доповнюється законом як засобом зовнішнього примусу

ЕТИЧНА СИСТЕМА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ США

1

- введення обмежень зі встановленням відповідних санкцій за їх порушення

2

- отримання інформації про фінансовий стан службовців

3

- регулювання діяльності окремих груп службовців

5

обмеження

1

- на перехід службовців до приватного сектора економіки

2

- на представлення інтересів в організаціях, де працювали раніше, або за діяльність яких несли відповідальність

заборони

1

- приймати подарунки вартістю більш визначеної суми

2

- приймати на роботу близьких, родичів тощо

Комітет з урядової етики

Кодекс етики 1958 р.

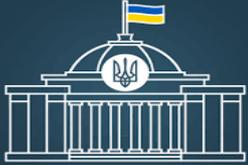
Рада із захисту системи заслуг

Американська асоціація державних службовців

Національна організація Честі

5

Розвиток етики державних службовців в Україні

проект Закону України «КОДЕКС доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави»

2009

Зу "Про запобігання корупції"

Закон України «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»
Розділ VI «ПРАВИЛА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ»

2014

НАДС

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

«ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування»

2016

Дякую за увагу!

